

Revistă săptăminală a Așezămintelor culturale

LA SFÎRȘIT ȘI ÎNCEPUT DE ETAPĂ

Carnetele președinților, ale șefilor de brigadă, de echipe sau de ferme și ale multor colectiviști cuprind o bogăție de însemnări. Multe din ele sînt observații de peste an, considerații personale despre ce s-a făcut și ce s-ar conveni să se mai facă, aprecieri bune și mai puțin bune, lingă care mai întotdeauna află propuneri subliniate o dată și de două ori, „după importanță”. Anul e pe sfîrșite, e vremea cînd se adună coloane de cifre și se trag concluzii pentru un nou an, ce bate la ușă. Se apropie deci timpul cînd colectiviștii vor dezbate, în adunări generale, și vor aproba planurile de producție pe 1965. În asemenea împrejurări, propunerile făcute pe baza observațiilor capătă o valoare deosebită.

Dar dezbaterile și aprobarea planului de producție constituie și un prilej de analiză a activității economice a gospodăriei. În ce măsură planul de producție pe anul în curs a corespuns posibilităților reale ale gospodăriei, cum s-a muncit pentru realizarea prevederilor și care sînt rezultatele obținute? Mulți se vor prezenta cu fapte demne de laudă. Colectiviștii din Baba-Ana, regiunea Ploiești, au obținut în medie peste 14 000 kg struguri de masă la hectar. Se spune că e cea mai bună producție pe regiune, și regiunea e destul de vestită în podgorii. Tot la Baba-Ana, ciobanii colectivei au răsturnat pronosticurile obținînd 80 de litri de lapte pe cap de oacie furajată, în loc de 70 cit prevedea planul. Și pentru că tot sistem la capitolul realizării, se cîvîne să arătăm că la această gospodărie, pînă la 30 noiembrie, venitul realizat din creșterea animalelor se ridică la 1 300 000 lei. Și anul încă nu-i terminat. Oglîndește asta posibilitățile reale ale gospodăriei? Oglîndește. Se vor găsi însă și colectiviști care, cunoscînd cifrele de plan pe 1964, s-au pus întrebarea: „Atunci de ce în planul de producție pe 1964, se prevăzuse un venit de numai 730 162 lei?” Are vreun temei o asemenea întrebare? Are, firește, pentru că realitățile existente în sectorul zootehnic le-a dat celor din Baba-Ana.

În gospodăriile colective există nenumărate rezerve interne. Descoperirea și punerea lor în valoare este o treabă gospodărească, despre care tovarășul Gheorghe Miloiu, președintele gospodăriei colective din Bîșnov, regiunea Brașov, spunea cu cîva timp în urmă: „Sîntem în stare să facem socoteala terenului arabil chiar pe metri pătrați”. Cei din Bîșnov își pusese în plan să asigure o bază furajeră la nivelul cerințelor gospodăriei. Pe seama căror culturi să o facă? S-au orientat așadar asupra rezervelor interne. Puțină chibzuință și consultări, urmate de o acțiune hotărîtă și 300 de hectare acoperite pînă anul acesta de lăstariș, mărăcini și frunzări și-au găsit întrebuințare. Aici, după ce au fost curățate, arate și dichisite, va lua ființă, în 1965, un puternic conveier verde.

O rațională structură a culturilor, ținîndu-se seama de condițiile reale ale gospodăriei, constituie o măsură de mare însemnătate. Ea cere însă neapărat stabilirea gîndită a producțiilor ce se vor obține. Cu alte cuvinte, nu e de ajuns să știm ce producem ci și cît vom realiza, ce produse și ce cantități vor fi vindute statului pe bază de contract. Învățămînte se pot trage și din studiul planului de producție al gospodăriei colective din Radomirești, regiunea Argeș, care încheie acest an cu un spor de producție de peste 170 de vagoane din toate culturile. Rezultatele oglîdesc strădaniile colectiviștilor de a ține pasul cu pricepere toate mijloacele ce le stau la îndemînă: terenul, mașinile, brațele de muncă și mai ales să pună în practică recomandările științei. Aceasta este foarte important. Și dacă se cercetează cu atenție prevederile planului pe 1965, se constată, lucru îmbucurător, că în majoritatea cazurilor, cei din Radomirești au ținut seama de condițiile de care dispun, de mediile producțiilor obținute în acest an, de perspective. La culturile de orez, cartofi, sfeclă de zahăr, roșii timpurii și altele, stabilirea producției s-a făcut pornind de la producțiile realizate, adică superioare citrelor prevăzute pe 1964. Cei din Radomirești însă vor cultiva în viitorul an nu mai puțin de 2250 hectare cu grâu și porumb. Să ne oprim puțin asupra acestor culturi. Se știe că în ultimii ani s-au creat condiții foarte bune aici în ce privește folosirea și pregătirea solului, în asigurarea semințelor de soi raționale, în pregătirea profesională. E firesc așadar ca producțiile să crească de la un an la altul. Așa s-au petrecut lucrurile și la Radomirești. Sporul de producție realizat în acest an, la cele două culturi, se ridică la 750 200 kg. La porumb s-a obținut cu 700 kg boabe mai mult la hectar decît era prevăzut în planul pe anul 1964. Ce ne arată proiectul de plan pe 1965? În primul rînd, o prudență exagerată, tocmai la cultura porumbului unde sporul a fost cel mai mare. La concret, înseamnă că cei din Radomirești, care obținuseră o producție de 2 500 kg boabe la hectar, și-au propus pe 1965 să realizeze 2 000 kg boabe la hectar. La grâu, prevederile sînt aidoma celor din 1964 adică nici un spor. Ce rezultă din aceste exemple? Rezultă că pe 1965, an în care cei din Radomirești, și nu numai ei, pășesc mai pre-

Moș Gheorghe Machedon din comuna Perieni, raionul Birlad, învață pe tînărul Nicolae I. Toderaș să cînte la cimpoi

NUNȚILE

*E vremea nunților voioase
Butoaie se rostogolesc
Din pivnițe întunecoase
Dînd vin ospătului obștesc.*

*Acum vom desluși prin sate
Miresme dulci din cozonaci.
Cu anii care-i porți în spate
Acum mai liniștit te-mpaci.*

*E bătrînica ta mai tandră
Piciorul tău s-a desmorțit*

*Și îndrăznește o ciuleandru
Cu pasul tot mai îndrăgit.*

*E vremea nunților voioase
Și săniile-aduc perechi,
Și toate noapțile-s frumoase
Cu-ospețe noi și datini vechi.*

*E zestrea mirilor bogată
Cum e cîmpia tuturor
Și nunta cîntă-nvăpăiată
Avînd ecou-n viitor.*

AL. ANDRIȚOIU

Discuții

Discuții

Discuții

MASĂ ROTUNDA

despre BRIGĂZILE ARTISTICE

Considerind că una dintre problemele importante ale mișcării artistice de amatori este îmbunătățirea calitativă a programelor brigăzilor de agitație, redacția revistei Albina a organizat o discuție pe această temă. În numerele trecute ale revistei s-au publicat intervențiile unor activiști culturali. Recent, am invitat în jurul mesei rotunde pe câțiva metodiști și easelor de cultură: Sanda Pascaru din Panciu, Ilie Șuta din Bozovici, Ioan Ignat din Rădăuți și Ilie Munteanu din Hunedoara.

RED.: Cu prilejul desfășurării celui de al VII-lea concurs s-a constatat că brigăzile de agitație nu se ridică la valoarea celorlalte formații artistice. După părerea dv. ce trebuie făcut pentru ca nivelul programelor prezentate de brigăzi să marcheze o continuă creștere?

ILIE ȘUTA

ILIE ȘUTA: Brigăzile, prin specificul lor, sînt direct legate de viață. Tov. C. Baban, în articolul publicat în Albina precizează că brigăzile trebuie să spună lucrurilor pe nume. De acord. Cred însă că atunci cînd folosim satira, este necesar să ținem seama de nivelul celui criticat, dacă a dovedit nepricepere sau rea voință, de gravitatea faptului de care s-a făcut vinovat. Spun aceasta pentru că de multe ori se întîmplă ca într-un program să se dea mare atenție și mult spațiu unor lucruri mărunte, iar problemele importante să fie expediate. Un spectacol va fi cu atît mai apreciat, mai instructiv cu cît va pune problemele majore fără să-i ocolească pe amușiți tovarăși.

ILIE MUNTEANU: De critică nu e nimeni scutit, dar trebuie să o facem de pe poziții principale pentru a ajuta și nu a denigra.

ILIE ȘUTA: Într-un program de brigadă am vrut să-l criticăm pe secretarul comitetului U.T.M. al gospodăriei colective din Bozovici. Primind un rol într-o piesă, el nu venea regulat la repetiții producînd astfel multe greutăți. Satira nu ținea munca tovarășului respectiv ca secretar al comitetului U.T.M. — pe care de altfel și-o îndeplinea bine — ci faptul că acesta ar trebui să constituie un exemplu pentru ceilalți artiști amatori. Ni s-a spus să scoatem acest punct din program deoarece îi subminăm prestigiul secretarului U.T.M.

IOAN IGNAT: Nu s-a procedat bine. Și în raionul Rădăuți au existat cadre didactice care, fiind în colectivul de creație, escamotau critica în programele de brigadă. Nu se legau de unii pentru că le erau rude iar de alții pentru că aveau posturi de conducere în comună. Analizîndu-se asemenea cazuri într-o ședință cu textierii pe plan raional, s-a arătat că numai atîngînd precis ținta, brigada își poate dovedi eficacitatea.

RED.: Viața nu-și oprește mersul și oferă în permanență material nou, interesant care să poată fi inclus în

textele de brigadă. Sînt cazuri cînd programele sînt transformate în inventare ale tuturor realizărilor din comună. De aceea textierilor le vine greu ca peste două săptămîni să întocmească un alt program-inventar care să consemneze noutăți pe planul general al comunei.

ILIE MUNTEANU: Brigada nu trebuie să prezinte o spioală a multor probleme ci să se oprească doar la cîteva. Se poate construi un text bun pe baza unei singure probleme actuale, importante.

ILIE ȘUTA: Principala preocupare a brigăzii este să abordeze aspecte legate de munca în gospodăria colectivă. Dar dacă programul tratează tehnicist aceste aspecte, devine obositor. Reflectorul brigăzii ar mai putea surprinde probleme familiale, de educație a tineretului, ale legăturii dintre școală și părinți, ale participării la munca culturală sau la diferite acțiuni obștești... Din cîte cunosc eu, am constatat că în raionul nostru există o lipsă de înțelegere și aspecte profund umane.

IOAN IGNAT: De multe ori colectivul de creație al brigăzii existent pe hîrtie se reduce în practică la un singur om care se pricepe să redacteze. Firește că nu se poate împărți programul pe felii și fiecare să scrie cîte o parte. Textul trebuie să fie rodul unei munci colective prin documentare, prin contribuție cu idei care să îmbogățească tocmai aria tematică despre care era vorba.

Cred că cele mai bune rezultate se obțin acolo unde principalul creator al textului este instructorul brigăzii. Spunînd aceasta mă gîndesc la munca bogată în rezultate a instructorului brigăzii din comuna Bilca-Rădăuți. Cînd scrie, ea vede scenic, găsește soluții de mișcare și știe pe ce interpreți se poate baza. Lucrînd mai multe programe instructor-textier găsește noi forme de prezentare.

RED.: Desigur ăsta este un caz. Rezultate bune se pot obține însă și atunci cînd textierul nu e instructor dar întrunește anumite condiții ca: talent, cunoașterea temeinică a vieții etc.

SANDA PASCARU: Forma de prezentare nu trebuie să rămînă aceeași de la un program la altul. Subiectul cu Harap Alb, de pildă, folosit de brigada din Slobozia-Argeș, și-ar pierde valoarea dacă ar fi reluat. Asta ar

ILIE MUNTEANU

însemna să recurgem la un șablon în mai multe programe, înlocuind doar numele și cifrele. Sărăcia de idei duce practic la desființarea brigăzii ca factor agitatoric. Sînt totuși unele personaje ale zilelor noastre, ca de pildă Marin din Bolintin, pe care ne face plăcere să le reintîlnim în mai multe programe dar, repet, într-un cadru schimbat.

RED.: Mai pot fi folosite și alte elemente preluate din bogatul nostru folclor local, cum a făcut, de pildă, brigada din Babșa-Banat aducînd în scenă pe Pipăruș Pătru, un fel de frate al lui Păcală.

ILIE MUNTEANU: Fiindcă a venit vorba de pretext vreau să spun că nu sînt de părerea tov. C. Tănase, exprimat în articolul publicat în Albina. Experiența brigăzii casei noastre de cultură mă determină să susțin că este necesar ca programul de brigadă să aibă un fir roșu.

ILIE ȘUTA: Aș putea adăuga și eu un exemplu în sprijinul celor spuse de tov. Munteanu. Brigada din Rudăria-Bozovici deși are posibilități de realizare scenică, prezentînd un program „din bucăți” — gen estradă, nu s-a bucurat de succes. Fără a nega

IOAN IGNAT

SANDA PASCARU

utilitatea estradei, cred că unii textieri se rezumă la compilări după diferite cuplete, scenete văzute la un teatru de estradă, auzite la radio sau citite prin reviste, ceea ce duce la ruperea spectacolelor de realitatea locală, lipsindu-le astfel de eficiență.

RED.: Este unanim recunoscută greutatea de a scrie un bun text de brigadă. Pentru a veni în ajutorul brigăzilor, casa centrală și casele regionale ale creației populare publică texte originale sau culegeri din programele unor brigăzi. În ce măsură sînt acestea folosite?

ILIE MUNTEANU: Bineînțeles că sînt de preferat textele create pe plan local. Sînt însă și locuri unde această posibilitate încă nu există și atunci normal că se folosesc textele tipărite dar numai și numai prin adaptarea lor. Altfel n-au mare valoare.

IOAN IGNAT: În această privință îmi voi permite să dau un exemplu negativ. În comuna Gălănești-Rădăuți, brigada nu s-a obosit să mai adapteze textul ci l-a folosit așa cum era scris. Spectacolul n-a interesat pe nimeni.

De multe ori sînt utilizate textierii de vină. Noi am încercat, cu bune rezultate, să folosim folclorul. În programele brigăzii din comuna Frătăuții Noi-Rădăuți apar adesea strigături și orații locale pline de umor, care înfrumusețează nespus de mult textul.

RED.: Să oprim deocamdată discuția noastră aici. S-au exprimat puncte de vedere interesante care au ridicat cîteva probleme din munca brigăzilor artistice de agitație. Revista Albina își pune în continuare coloanele sale la dispoziția acelor care, prin schimb de opinii, vor să aducă o contribuție la găsirea drumului spre ridicarea pe o treaptă calitativ-superioară a programelor de brigadă.

Cu operativitate

Am citit cu mult interes discuțiile din revista Albina despre activitatea brigăzilor artistice de agitație. În rîndurile de față, vreau să spun cîte ceva despre spectacolele brigăzii artistice din comuna Făcăeni.

De cele mai multe ori, brigada artistică din comuna noastră ne-a oferit spectacole bogate în conținut, cu multe fapte concrete de viață. Prezentîndu-ne preocupările și realizările oamenilor și criticînd totodată anumite lipsuri, brigada ne-a stimulat și ajutat în muncă. Să vă dau doar un singur exemplu. În primăvară, colectivității din brigada a IV-a de cîmp au fost criticați pentru că nu efectuaseră lucrări de bună calitate la întreținerea culturilor. Faptul semnalat a avut o mare înrîurire asupra tuturor colectivităților. Chiar a doua zi pe tarlale auzeai pe cîte unul spunînd: „Să fim atenți, să n-o pășim ca cei din brigada lui nea Miron.”

Colectivității din brigada a IV-a și-au îmbunătățit munca, reușind să obțină producții care sînt situate printre brigăzile fruntașe.

Și eu și alți spectatori urmărîm cu plăcere și interes asemenea spectacole în care brigada ne prezintă cu operativitate anumite lucruri, bune sau rele, din viața noastră. Din aceste programe, atît cei lăudați cît și cei criticați, au de învățat.

În schimb, n-am fost de loc încîntat cînd brigada a prezentat o scenetă pe care o mai văzusem cu aproape două luni în urmă și în care erau criticați atunci colectivității care efectuaseră lucrări de proastă calitate. În timp ce brigada își desfășura programul, colectivității se și îndreptaseră. Desigur că repetarea acestei scenete n-a plăcut și n-a fost de folos nimănui.

Brigada noastră e formată mai mult din cadre didactice. Cred că ar fi bine dacă în colectivul acesta de artiști ar fi atrași mai mulți colectiviști, care, trăind în viața de zi cu zi momentele aduse de brigadă pe scenă, fără îndoială, că le pot interpreta mai firesc, mai pe înțelesul nostru.

CONSTANTIN FRÎNCU
corespondent

CONȚINUT, FORMĂ, EFICACITATE

DESPRE CALITATE ȘI IMPLICAȚIILE EI

De curând, directorii de cămine culturale, bibliotecari, președinți de sfaturi populare comunale, ingineri din gospodăriile agricole colective s-au întrunit la Călărași pentru a stabili în ce fel unitățile culturale din raion vin în sprijinul sarcinilor de producție. O discuție ulterioară cu tovarășul George Grigorescu, secretarul comitetului raional de cultură și artă, ne-a oferit în completare imaginea activității culturale din raion, pusă în slujba scopului amintit. Conlocutorul nostru a făcut-o cu competență și spirit critic. Drept care o redăm aici așa cum s-a desfășurat. (O mențiune: raionul Călărași e printre raioanele fruntașe din regiune în activitatea culturală).

— Ne-ați spus că în centrul acțiunilor pe care le întreprindeți stă adesea chestiunea calității muncii colectivității. Dar aceasta este o lege și pentru activitatea culturală însăși. Așa dar, ce aspecte îmbracă aici problema?

— Dacă merge la esența faptului de viață, o acțiune culturală capătă neapărat putere de convingere! Dar calitatea nu vizează numai conținutul. Ea înseamnă și inițiativă și fantezie în găsirea formelor celor mai potrivite și mai agreabile de oameni.

— Ne-ar place să exemplificați.

— M-am oprit la o oră de dimineață la căminul cultural din Dragalina. N-am găsit pe nimeni. Erau plecați în documentare la gospodăria colectivă. I-am întâlnit aici interesându-se de problemele la ordinea zilei, sfătându-se cu colectivității în legătură cu manifestările culturale ce urmau să apară în repertoriul săptămânii. V-aș ruga să rețineți în mod special că atunci când conducerea gospodăriei socotește că o anumită problemă cere o tratare susținută, se programează cicluri de acțiuni privind diferite aspecte ale aceleiași probleme.

— De pildă?

— De pildă la Ceacu, când s-a hotărât dublarea suprafeței cultivată cu orez, căminul cultural a organizat pe parcursul unei perioade stabilite conferințe despre însemnătatea economică a culturii, o scară de întrebări și răspunsuri, o întâlnire cu inginerul agronom, prezentarea de broșuri „la subiect” și introducerea în programul brigăzii de agitație a unor cuplete în legătură cu cultura orezului. Vă veți întreba care este rațiunea unui asemenea ciclu de manifestări în cazul de față. Iată-o: orezul s-a dovedit aici o cultură foarte rentabilă dar ea s-a împământinit relativ de puțină vreme. Și fiindcă cere muncă multă, atenție și migală a trebuit să lămurim din timp aceste lucruri în fața colectivității.

LA SFIRȘIT ȘI ÎNCEPUT DE ETAPĂ

(Urmare din pag. 2)

gătiți, cu mai multă experiență și cu condiții mai bune decît în acest an, și-au propus să realizeze o producție globală de grâu și porumb mai mică cu 600 tone decît obținuseră în acest an. Se vor împăca oare participanții la dezbaterile planului cu asta?

Discuțiile asupra planului de producție al gospodăriei colective constituie pentru unitățile culturale din comune și sate un mijloc de a-și îmbogăți activitatea. O dată aprobat, planul de producție devine documentul cel mai de seamă în viața gospodăriei colective. Îndeplinirea obiectivelor prevăzute depinde în mare măsură de popularizarea lor astfel ca fiecare membru al gospodăriei să-i fie limpede ce are de făcut în sectorul unde lucrează. Acest aspect al muncii culturale îmbracă forme multiple și variate. Deosebit de eficace s-au dovedit manifestările legate direct de producție, cum ar fi: „serile de calcul”, „serile de întrebări și răspunsuri” etc. Varietatea și bogăția în conținut a manifestărilor culturale legate nemijlocit de aspectele economice ale satului colectivizat depinde însă de spiritul de inițiativă al consiliilor de conducere al căminelor culturale. La căminul cultural din Șimand, raionul Criș, spre exemplu, pe lângă manifestările amintite, s-au organizat discuții la bibliotecă, la locul de muncă, iar brigada artistică de agitație a prevăzut în permanență, în programe, principalele aspecte legate de viața gospodăriei.

Popularizarea planului de producție trebuie făcută cu competență și cu răspundere. Aceasta înseamnă expuneri argumentate pe baza unor analize bine studiate în funcție de condițiile locale existente și de perspectivă. Atragerea în aceste acțiuni a inginerilor, tehnicienilor, președinților de g.a.c., brigadierilor și fruntașilor din fiecare gospodărie colectivă este, așadar, o necesitate de care e bine să se țină seama. O cerc experiența anilor trecuți, exigența crescîndă a oamenilor față de manifestările culturale pe problemele economice, o cerc însăși viața.

Sînt nenumărate exemplele ce dovedesc contribuția activității cultural-educative la rezolvarea cu succes a problemelor economice ale satului. De aici și interesul tot mai mare al colectivității față de manifestările care să-l ajute efectiv în muncă și în viață. Și de aceea le așteaptă cu interes și nerăbdare.

— Ciclurile de acțiuni au mai avut și în alte împrejurări astfel de contribuții constructive?

— Am satisfacția să spun că da. La Cacomeanca sectorul zootehnic a fost mulți ani deficitar. O cercetare atentă făcută de directorul căminului cultural și de președintele gospodăriei (ei sînt și membri ai consiliului de conducere al căminului) a scos la iveală faptul că aici nu era pusă în valoare experiența mulgătorilor buni. Din discuția aceasta s-a născut ideea unei acțiuni cu titlul: „Cum am muncit noi”, la care Barbu I. Barbu, Constantin Gheorghe și Iancu Cojoc, răspunzînd la întrebări le-au arătat celorlalți cum au obținut ei sporuri de producție la lapte. Primul efect al acțiunii a fost că ea a spulberat părerea potrivit căreia rezultatele frunțașilor ar fi favorizate de nu știu ce condiții speciale. Era desigur o explicație care masca fuga de răspun-

Însemnări pe marginea unei întâlniri a activiștilor culturali din raionul Călărași

dere a unora. De atunci lucrurile în sectorul zootehnic au apucat vizibil pe alt făgaș. Anul acesta se remarcă depășiri de producție la toate fermele. Firește nu o singură consfătuire a determinat schimbarea, dar confruntarea cu frunțașii, oameni de o ținută morală deosebită, le-a prilejuit celor vizitați un sever examen de conștiință. Acțiuni asemănătoare au fost inițiate, la Independența, Roseți, Ulmu, Dragalina.

— Cheia muncii de calitate (ne referim în continuare la cea culturală) o dă, credem, răspunsul la întrebarea: „Este ea la înălțimea exigențelor satului socialist?”

— În marea majoritate a cazurilor, da. Se mai întîlnesc însă și situații unde locul unei trebi serioase îl ia improvizația, unde se prevăd acțiuni minore, neinteresante, cu aspect general, valabile oriunde și oriunde. Și aceasta — precizez — se întîmplă în vecinătatea unei realități fecunde, todeauna nouă, inspiratoare pentru toate formele muncii culturale cum este realitatea satului colectivizat. Și ca să concretizăm, așa stau lucrurile în comune ca Ștefan Vodă, Dorobanțu și satul Cunești.

— Vă mulțumim. Ne vom ocupa de acest aspect în rîndurile care urmează.

FORMA LA ȘTEFAN VODĂ

Am ajuns aici la căderea serii și prima întrebare a fost: „Ce se prezintă la cămin?” Dar căminul era sobru, întunecat și rece. Directorul, Vasile Florescu, e plecat la București, (ni se spune) de zece zile și sint șanse să mai stea. Sîntem așadar într-o zi de iarnă, în plin sezon cultural și unicul personaj la cămin e Virginia Anghel, o femeie vrednică care ține căminul curat așteptînd zadarnic oaspeți.

Plecăt! Cerem clarificări la sfatul popular. Președintele, Ivan Mihalache, spune că dînsul se ocupă de partea administrativă. Are căminul lemne? Are. Are scaune? Are.

— Numai atât, tovarășe președinte?

— Atît.

— Ciudat.

În comuna Ștefan Vodă sint 28 de cadre didactice, (fără să mai amintim și pe ceilalți intelectuali), dar pe directorul plecat nu-l înlocuiește nimeni. La școală ni se arată un plan de muncă. Ne atrage atenția aici un titlu lapidar: „G.A.C. 7 Noiembrie”. Conferențiar: Gheorghe Oprea, președintele gospodăriei.

— Gospodăria colectivă este mare. Despre ce anume i-ați cerut să vorbească.

— Așa, în general, precizează profesorul Staraș Matei, și răspunsul lui ne întoarce cu gîndul la „stilul improvizație” caracteristic unor manifestări ca și muncii unor cămine.

Nu duc cadrele didactice din Ștefan Vodă activitatea culturală? Duc, cum să nu. Șase sint în echipa de teatru, șase în brigada de agitație, și altele în alte formații. Dar nici un colectivizat nu găsești aici, nici măcar de sămînță.

N-are satul bogăție folclorică, artiști amatori, oameni cu dragoste de frumos? Are cu carul. Aflăm de unul, Nicolae Baicu care la 63 de ani cîntă de te vrăjește la o țiteră făcută de el. Nu-l invită nimeni la cămin. A fost o echipă de dansuri de trei generații, cunoscută în raion, dar care a avut destinația stelelor noi. A apus ca ele. Ar putea reinvia cu o nouă strălucire. Și ea, ca toate formațiile din Ștefan Vodă. Cu condiția ca toți intelectuali să-și conjuge eforturile în vederea acestui scop.

P.S. La întîlnirea amintită la început, inginerul agronom Gheorghe Predescu de la G.A.C. Cuza Vodă relatează cu patos că la una din vizitele brigăzii științifice colectivității au tatonat cu întrebările toate domeniile de viață... „În clipa aceea am înțeles o dată mai mult că noi avem datoria expresă să răspundem cum se cuvine setei lor de cunoaștere”.

Am amintit exemplul acesta, în antiteză pentru ca cei din Ștefan Vodă să vadă, să compare și să tragă concluzii.

MAI MULT DECît O SIMPLĂ „CĂLĂTORIE”

Redăm aici cîteva detalii de decor. Pe fundalul camerei e o hartă a patriei și un planiglob. Profesoara de geografie Georgeta Gheorghe și directorul căminului cultural, Nicolae Barzache, străbat cu creionul un traseu imaginar. Din tot instrumentarul de metode al căminului cultural din Modelu, am ales una singură: călătoria pe hartă. Ni s-a părut tipică pentru felul cum sint organizate manifestările aici (și cum de altfel ar trebui să fie și în alte părți). Și fiindcă s-a vorbit de conținutul acțiunilor, de felul cum oglindesc viața, de valoarea lor utilitară în ultimă analiză, am reținut călătoria pe hartă trecînd-o prin sîta acestor cerințe. Ea incumbă fantezie. Oamenii stau în fond în sală numai gîndul le zboară. Călătoria incumbă o pregătire intelectuală serioasă a prezentatorului care depășește sfera strictă a profesiei. Aceasta nu e o exigență ci o cerință elementară. Așadar ca să girezi desfășurarea unei acțiuni trebuie să fii neapărat om cult. Pentru subiectul acțiunii de față intitulat „Bărăganul”, a conspectat broșurile în materie. În fișa de lectură a profesoarei mai apar, destinate anume scopului propus *Pseudochinegeticos* de Odobescu și *Bărăgan* de V. Em. Gaftan, așezate istoricește la două extremități ale vastei cîmpii. Călătoria a fost programată pentru o jumătate de oră și a ținut o oră. Se așteptau la 40 de spectatori și au venit 80. Fenomenul acesta se repetă cu regularitate la fiecare manifestare a căminului.

O remarcă: Cu cîteva luni în urmă, căminul cultural din Modelu era cunoscut în raion — (și criticat adesea) — pentru inconsistența acțiunilor organizate.

V. TOSO

Reînnoiți-vă
abonamentele
la revista „ALBINA”!

La Modelu se proiectează „O nouă călătorie pe hartă”. Călăuzii: profesoara de geografie Georgeta Gheorghe și Nicolae Barzache, directorul căminului cultural

Desen de
C. BABA

Ion CREANGĂ

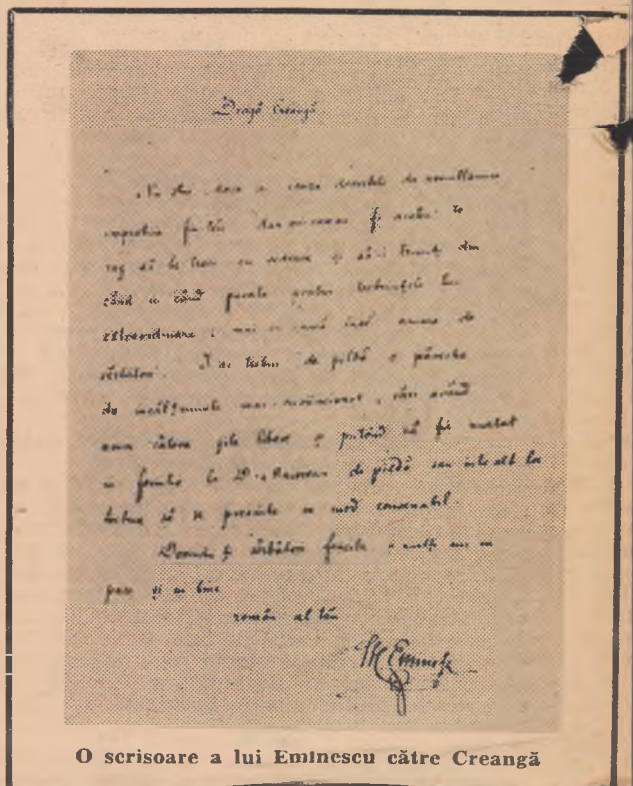
Acum 75 de ani, în ultima zi a anului (31 decembrie 1889), se stingea, la Iași, în tutungeria fratelui său Zahei, unul dintre cei mai mari scriitori ai poporului român, povestitorul Ion Creangă. În iunie murise Mihai Eminescu, prin august Veronica Micle, în octombrie sora poetului, Harnița... Povestitorul n-a putut nici el trece în anul celălalt fără „bădia Mihai”, cel care-i ascultase poveștile și amintirile, îl îndemnase necontenit să scrie și îl inițiasă în unele direcții ale culturii universale. Constatarea unui contemporan că de la o vreme, îndată ce s-au cunoscut mai bine, „nimeni nu mai vedea pe Creangă fără Eminescu și pe Eminescu fără Creangă”, e cum nu se poate mai adevărată și, într-un fel, semnificativă. Se întâlneau în ei două solide experiențe, două moduri ale aceleiași mari culturi umaniste, se întretaiau două viziuni, numai aparent și în orice caz cam superficial despărțite. Una, a lui Creangă, alimentată îndeosebi de înțelepciunea, experiența și viața țărănească, populară, elementară, cealaltă, a lui Eminescu, având dominante umanitățile asimilate mai cu seamă prin frecventarea tezaurului de creații culte ale omenirii. Sigur că în concretul absolut lucrurile sînt mult mai nuanțate, dar punctele de pornire ale acestei mari și pilduitoare prietenii trebuiau să fie totuși acele două. Și s-ar putea ca, dacă întâlnirea n-ar fi avut loc, Creangă să nu fi devenit scriitorul pe care îl știm. Se înțelege, mina pe condei o mai pusese el și înainte de asta, mai ales în scopuri didactice, dar literatură, în sensul capodoperelor din anii următori, încă nu elaborase și s-ar fi putut să nici nu scrie. Sigur, totul e doar o presupunere, care pînă la urmă n-are decît o semnificație subiectivă, iar ceea ce ne interesează în primul rînd e opera și mai puțin motivele pentru care a scris-o. Ori impulsurile care l-au determinat să se așeze la masă cu creionul în mînă. Oricum, se pare că Eminescu l-a stîrnit în primul rînd pe Creangă să scrie, ca și pe Slavici, de altfel. Geniul său intuise probabil genialitatea latentă a autorului lui *Moș Nichifor Coțcariul*, întiaa nuvelă modernă țărănească în literatura română.

Scriitorul s-a născut la 1 martie 1837. În satul Humulești, de lângă Tîrgul Neamț. Data nașterii e numai aproximativă și Creangă însuși a mai propus, în felurite împrejurări ale vieții, altele, oprindu-se în cele din urmă la cea mai de sus. Chiar actele oficiale — cite sînt — din vremea aceea nu prezintă deosebită încredere, întrucît erau completate uneori după bunul plac al parohului sau al declarantului respectiv, care se putea prezenta citeodată și după o întîrziere de ani de zile de la nașterea unui copil sau de la alt eveniment cu nuanță oficială. Cît privește părinții, rudele și frații, cronologicește lucrurile nu stau mai altfel. Avem însă, alte mijloace de a ne orienta prin-

te ei, mijloace care, minus accidentele calendaristice, ne spun, de altfel, cam tot ce ne-ar putea interesa acum. E vorba anume că, pe baza datelor ce le știm, putem încerca o sumară incursiune de tipologie socială la vremea și locul respectiv, în schema căreia s-ar încadra, fără mari dificultăți și pierderi, și părinții și rudele mai apropiate ale lui Creangă. În bună măsură, dacă nu integral, sîntem ajutați în această încercare și de celebrele *Amintiri din copilărie* ale scriitorului. Potrivit acestora, ca și unor cercetări ulterioare lor, s-a putut trage încheierea că străbunii scriitorului se trag dintr-o familie de ardeleni stabiliți, ei sau înaintașii lor, de mai multă vreme pe răzășia din partea locului. Satul ar fi fost relativ bogat pînă ce călugării minăstirii Neamțului le-ar fi răpit oamenilor o parte din pămînturi. Dar mîndria de răzeși, adică de țărani liberi, le rămăsese. Creangă însuși o invocă cu căldură. Humuleștenii creșteau turme de oi căroră le comercializau lina industrializată în casă, act la care toată lumea lua parte, scriitorul însuși beneficiind în copilărie și adolescență de apelativul „Ion torcălău”, dovadă că știa bine să toarcă. Sumanele se vindeau prin iarmaroace și tatăl lui Creangă, Ștefan al lui Petrea ciubotariul, umbla cu cotul prin tîrguri pentru a le neguța. Cînd Nică a lui Ștefan a Petrii, recte Ion Creangă, umbla să vîndă ceartă cu moșul care-i dă drumul să zboare e amenințat să fie dat pe mina tîrîne-su, știind pedeapsa, va fugi rupînd pămîntul. Între pozne și puținul ajutor dat mamei care ducea, ca orice nevastă din partea locului, mai toate treburile gospodăriei, copilul crește și e dat la învățătură la dascălul satului — Bădița Vasile. La puțin timp, acesta e prins cu arcanul și dus la oștire, iar școala se închide. Copilul e dat la alt dascăl, unul rău, de care numai holera l-a scăpat. E drept, Creangă nu-i prea astîmpărat și, cum spune în *Amintiri*, ba prinde muște cu ceaslovul; ba o trage de cozi pe Smărăndița popii, ba fuge la scăldat în „Ozana cea limpede ca cristalul”, ba fură cireșele mătușii Mărioara încît își cîștigă o meritată faimă de copil năzdrăvan. În schimb cîntă în biserică deși înmărmurește ascultătorii, toarce mai avan ca o fată și ascultă și spune povești cu mare pricepere și trageră de inimă. La Broșteni, unde-l duse la învățătură bunicul dinspre mamă, David Creangă, dînd drumul unui bolovan din virful dealului, avea să sfărîme casa Irinucăi cea cu caprele rioase, la care stătuse în gazdă; la Fălticeni, la seminarul teologic, se ținea de fata cîrciumarului, care-i umplea cismele cu fasole; la Iași, popă fiind, trage cu pușca în ciurile de pe turla bisericii și, împotriva canoanelor, se duce la teatru; la Junimea, spune tot felul de anecdote și face felurite șotii, încît, privindu-l mai insis-

ta, scrierile lui Creangă, nelipsite din bibliotecile noastre, sînt tot mai cunoscute și apreciate dincolo de hotarele patriei. După 23 August 1944, opera sa a ajuns a fi tradusă în mai mult de 30 de limbi, publicată în peste 100 de volume separate și în 32 de antologii și culegeri. Numai în India, de pildă, unde Creangă a fost tradus în nouă limbi ale popoarelor acestei țări, tirajul scrierilor sale se ridică la peste 600 000 exemplare.

Lui Creangă, potențaii lumii în care a trăit nu i-au recunoscut meritele. El a murit sărac. Dar cît de bogat este astăzi în dragostea celor care îi cinstesc amintirea!

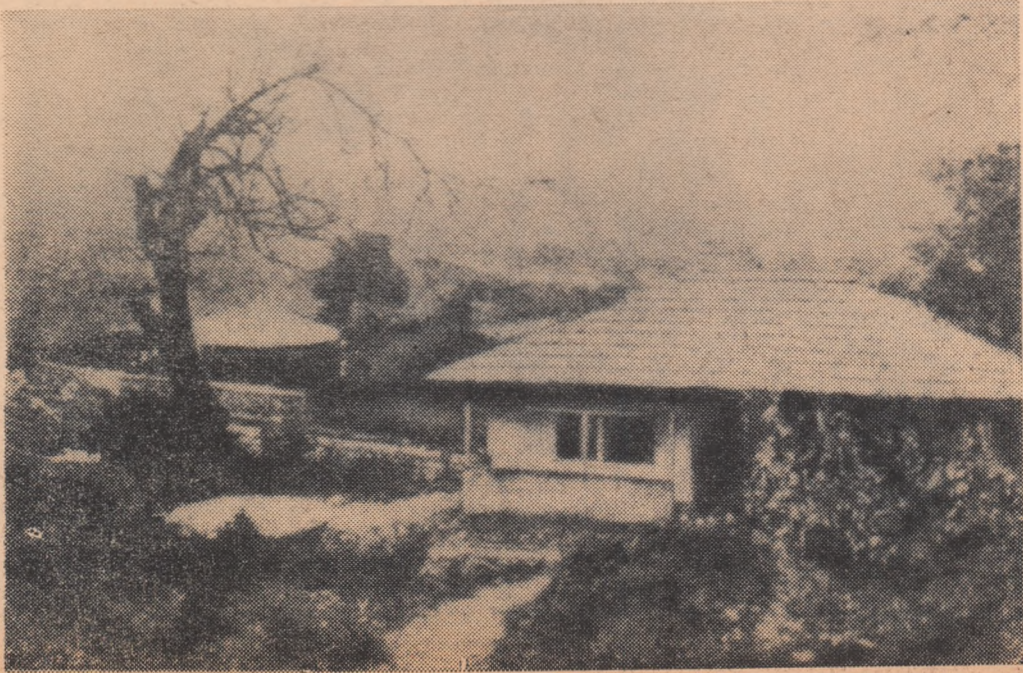
O scrisoare a lui Eminescu către Creangă

tent pe latura aceasta, multor contemporani Creangă le-a putut apărea ca un excelent tovarăș de petrecere, mereu cu tobla plină de povești, și întîmplări, unele de o grasă licențiozitate și pe care le ținea cel mai adesea „pe ulița mare”, cum zicea el. Între mulți dintre cei ce l-au cunoscut cam acesta a rămas „popa Dracu”, „popa Smintînă” (era blond), „moș Creangă”, de mai tîrziu, scriitorul fiindu-le umbrat de farmecul, ingeniozitate, pildele și povestioarele orale și năzbîtiile pe care le producea omul la tot pasul.

Însă dincolo de ele cițiva, dintre care Eminescu, Titu Maiorescu, Iacob Negruzzi etc., au putut zări de îndată omul de o valoare cu totul excepțională. Întîi de toate a fost un mare învățător. După felurilele și pitoreștile conflicte cu mitropolia, diaconul Creangă este răspopit definitiv. Și, lucru curios, el, care era o natură relativ circotașă, nu protestează serios. Explicația stă poate și în aceea că între timp diaconul (care-și tăiasă, împotriva canoanelor, plețele și le dăruise unei călugărite căreia-i plăceau și coamele lui blonde și fața diaconului) urmas cursurile școlii normale de la Trei Ierarhi unde era director Titu Maiorescu. Le absolvise cu „eminența” și era acum, oficial, învățător. Avea să scoată îndată *Metoda nouă de scriere și cetire*, manual pe care Maiorescu, ajuns ministru al instrucțiunii publice, avea să-l sprijine și să-l recomande cu căldură. Faima manualului ajunsese deosebit de mare în epocă și mai tîrziu (Sadoveanu își amintea de el), dar cîștigul autorului n-a fost mai mult decît modest. *Metoda nouă*, ca și alte manuale scoase în colaborare cu diferiți institutori, însemna un suflu proaspăt în educația școlară a tineretului, o apropiere de viață și, intuitiv mai mult, de psihologia școlărilor. Cel care-l văzuse pe Trăsnea chinîndu-se să afle ce este gramatica, cel care trecuse prin atîtea școli și-i auzise predînd pe atîția dascăli, inclusiv pe unul excepțional, cum a fost Maiorescu, avea suficientă experiență și pricepere ca să evite erorile pedagogilor de pînă la el și să propună o nouă metodă, prin care să se înscrie drept una dintre cele mai luminoase figuri din istoria învățămîntului și a științei pedagogice de la noi. Deși nici el, nici Eminescu n-au apucat a-și aplica integral ideile privitoare la această disciplină de mare importanță, rolul lor în istoria pedagogiei românești este de neșters.

Între timp, exdiaconul și autorul de manuale, îmboldit de Eminescu, începe să scrie și literatură. Se naște astfel seria poveștilor și basmelor, a amintirilor din copilărie și a „anecdotelor” ce-l vor face nemuritor. *Soacra cu trei nurori*, *Capra cu trei iezi*, *Pungața cu doi bani*, *Dănilă Prepeleac*, *Povestea porcului*, *Moș Nichifor Coțcariul*, *Povestea lui Stan Pățitul*, *Povestea lui Harap Alb*, *Fata babei și fata moșneagului*, *Ivan Turbincă*, *Povestea unui om leneș*, *Moș Ion Roată* și *Cuza Vodă*, *Moș Ion Roată*, *Amintiri din*

Bojdeuca lui
Creangă

Aminirile și Poveștile lui Creangă sînt însăși limba vie a poporului ridicată la un înalt potențial artistic. Cu cit pregătirea lectorului e mai bună, cu atît muzica ei e mai înțeleasă și sentimentul ei mai pătrunzător. Creangă e unic în sine, însă divers în cetitori. Fiecare găsește în Amintiri și Povești noutăți și rezonanțe în legătură cu propriul său suflet. Acesta e de altfel privilegiul artei adevărate.

Creangă iese din zona povestirilor de basme populare, oricît de măiestră ar fi transcrierea lor. Capra cu trei iezi, ori Dămila Prepeleac, ori Stan Pățitul nu sînt basme decît prin tema lor indeobște cunoscută și la alte popoare. Creangă nu le face numai românești prin limbă și amănunte caracteristice; el pune în ele puternica suflare a crea-

Mihail SADOVEANU despre ION CREANGĂ

ției, care învie peisagiu, om și animal, care caracterizează în purtare și vorbire, care determină momente și scene dramatice de neuitat. Avem de-a face, de fapt, în unele din poveștile lui Creangă, cu cele mai originale nuvele care s-au scris în literatura noastră.

Dacă țărani noștri nu vorbesc și nu pot vorbi între ei ca în proza lui Creangă, lăză îndoială că

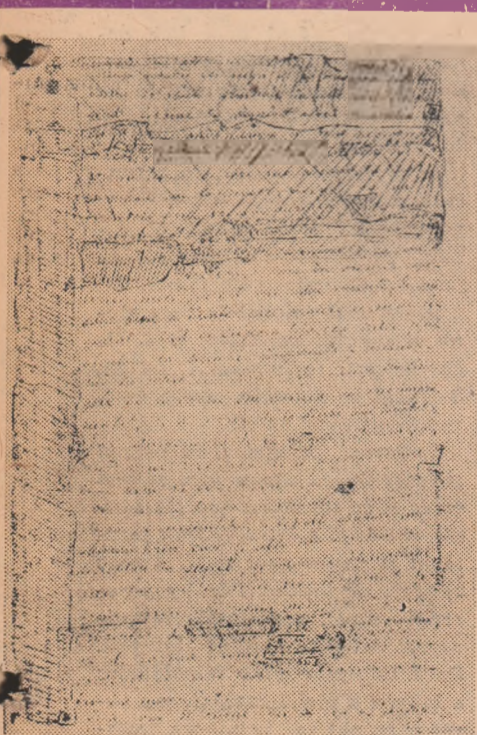
recunoaștem atît în Povești cit și în Amintiri esența cea mai subtilă a graiului nostru popular, ca și cum geniul limbii noastre s-ar fi intrupat. În această limbă, în care cîntă suferinți și bucurii ale generațiilor și strălucesc metafore acumulate de secole ca într-un tezaur, Creangă a dat la lumină un bun suprem al acestui neam, însușirile de delicatețe, sentiment și umor.

Inima mea e bucuroasă că vă pot vorbi despre Amintirile și Poveștile învățătorului meu, Humuleșteanul; dar în același timp inima mea e mîhnită, deoarece omul a avut o carieră de suferință, iar asupra operei s-a păstrat aproape o jumătate de veac după moartea umilitului și ofensatului, o tăcere semnificativă. Li putem spune astăzi: o tăcere criminală.

ÎNTRU HUMULEȘTI ȘI ȚICĂU

rie, Popa Duhu etc. aduc în literatura timpului nou, o nouă viziune, uimesc, contrariază și înnebunesc contemporanii ca și pe cititorii din generațiile următoare. Creangă dezvoltă lumea un univers necunoscut, o morală nouă dar veche de cînd lumea, să-l călăuzim din experiența milenară a vieții, din răsunetul național și universal al poporului nostru. Creangă se exprimă pe sine, de a-și afirma propria-i viziune și simțire artistică. Creangă se înfățișează în fața cititorului ca un exponent de bază al gândirii și simțirii acestui popor la vremea respectivă și prin el crește în eternitate. Sub aspectul unor „țărănișuri” care au numele el scrierile în glumă, pătruns de valoarea și importanța lor, humuleșteanul reprezintă o modalitate profundă și rafinată de a înțelege lumea și visurile unui popor împilat, oglindite în el nebanuitele pînă atunci resurse spirituale ale poporului, capacitatea lor creatoare deosebită, puterea de a se înscrie cu nota lor specifică în universul umanității. Se comunică astfel într-o manieră artistică, întimplări, reacții, anecdote (în sensul al cuvîntului), stări de spirit într-o inanalizabilă și imagine artistică. Cuvîntul — numai aparant — capătă sub pana lui Creangă o savoare și o simțire sugestivă extraordinară. Șlefuit prin secole această imbracă nu o dată, ca și în marile literaturaturale, sensuri echivoce, înțelesuri multiple, Creangă sugera prin el stări de fapt ce stau cîteodată la limita dintre marea artă și trivialitatea joasă, precum în însă autorul Poveștii poveștilor și al lui cel prost nu cade niciodată. Din familia de spirite, de la Rabelais, Sterne, Anatole France, ori Bocca Creangă știe să strecoare umorul gras care absoarbe întimplările povestite de orice urmă de relație indecentă. Moș Nichifor Cotcarul, care a plăcut englezilor, ori alte povești ale lui traduse în română și populare de pe meridianele lumii, s-au așezat definitiv în aria de circulație a literaturii universale, în fondul de aur al acesteia, fiindcă arta lor nu mai presus de orice înțeles care ar putea să-i stingă din viață pe cei mai puțin avizați. Fantastice ori practice, realiste sau simbolice, poveștile și povestisăle comunică cu o înaltă artă, un punct de vedere artistic, izvorit din concretul cel mai direct și viu, din sensurile ei cele mai adînci. E motivul pentru care, la 75 de ani de la moartea lui, scrierile lui rămân cunoscute o temelnică răspîndire și instaurare în cultura lumii, deschizînd o nouă fereastră asupra literaturii noastre. Literatura lui înseamnă o nouă izvoare artistică a romînilor, un nou prilej de a ne înscrie în universalitate.

GEORGE MUNTEAN

O pagină de manuscris din Amintiri din copilărie.

N-am știut de unde să încep drumul spre Creangă, de la casa părintească din Humulești sau de la bojdeuca din Țicău, și de aceea l-am început din copilărie, confundîndu-mă cu amintirile aceluia fabulos Ion. El este prea lipit de sufletul nostru, prea al inimii și firii noastre românești, e cămașa noastră de toate zilele, asudată și caldă, pururea una cu noi.

Creangă nu e un autor de zile mari, ci un povestitor care face mare și neuitată fiecare clipă, un autor mare în toate zilele, transformîndu-le pe toate în sărbători. El vorbește cu glasul unui popor înțelept și cuminte, răscolit de o năpraznică sete de viață, curat la suflet ca și copilăria, măreț ca și ea. El vorbește cu glasul basmului, venind din basm ca și Făt-Frumos, conducîndu-ne înapoi sub poarta lui de aur, cu simplitatea și ospeția gospodarului care poștește vecinii la praznic.

„A fost odată, ca niciodată...” A fost odată ca niciodată, unul Ionnică a lui Ștefan a Petrii Ciubotariu, din Humulești... I-am căutat în locurile copilariei lui, cu cartea sub braț. Așa fac toți vizitatorii, mii și sutele de mii de pelerini porniți pe urmele lui Creangă. Așa fac cititorii lui din toate colțurile țării, străbătînd distanțe mari ca să ajungă aici, la Humulești, și străbătînd mai ales cei 75 ani distanță ce ne despărtează de capătul vieții marelui povestitor.

Ceea ce vizitatorul întîlnește la Humulești nu este o surpriză, ci confirmarea unor lucruri știute.

Casa e aceeași, — o necăjită și comună casă din părțile nemțene, așa cum se făcea acum o sută și mai bine de ani. O căciulă de șifă, cu streșini lungi, o apăra iarna de viscol și omăt. O prispă joasă, pe marginea căreia tăifăsuiau vara gospodarii, împrejmuiește un perete. Cînd intri în tindă trebuie să-ți pleci capul, „ca să vezi bine pragul de jos”. Aici se țineau cioveiele gospodărești, putini, coveți, cofe, unelte de muncă, adunate prin colțuri sau rînduite pe lîngă pereți. „Dincolo” e odaia de locuit a gospodarilor, aceea în care a văzut întîia oară lumina și marele povestitor: „Ieși, copile bălan, afară și rîde la soare, doar s-o schimba vremea! Și vremea se schimba după risul meu”. A rămas la fel și această odăiță, dereclicată și rînduită parcă de mina Smarandei. Lavițele împrejmuiesc pereții, largi și încăpătoare, fiindcă Ștefan a Petrii avea copii mulți, o casă plină. Cergi, prostiri, lăvicere, perne stăteau ziua clădite teanc, la un colț al unei laviți, pînă sus în grindă. Au rămas și acum tot așa. La fel a rămas și vatra, cu stîlpul hornului „de care lega mama o șfară cu motocei, de crăpau mițele jucîndu-se cu ea”. Șfara cu motocei atîrnă și acum de stîlpul hornului, iar copiii vizitatorilor așteaptă parcă să se repete scena povestită în „Amintiri”... Incolo? Pirostrile, ceanul de mămăligă, vătraiul, masa cu trei picioare, prea mică pentru o asemenea mare familie, cîteva scauieșe scunde, asta e tot! E tot universul copilăriei aici, e toată lumea lui Ion Creangă, lumea satului nostru românesc de pînă mai ieri, cu toate amărăciunile și bucuriile ei. Casa aceasta, cu modestul ei inventar, este o casă oarecare de pe meleagurile nemțene, o casă ca atîtea altele, mii și mii, de pe meleagurile

românești. Și copilăria lui Ion este aceeași cu copilăria omului de la sat de pretutindeni.

Vizitînd casa părintească de la Humulești, iar apoi bojdeuca în care și-a petrecut ultimii ani ai vieții, din Iași, mahalaua Țicăului, ai în față destinul adevărat al artistului, drama și mîhnirea unei vieți:

„Precum am fost eu trecut ieri și alaltieri și săptămîna trecută și în an și în toată viața, apoi nu am fost de cînd sint...”

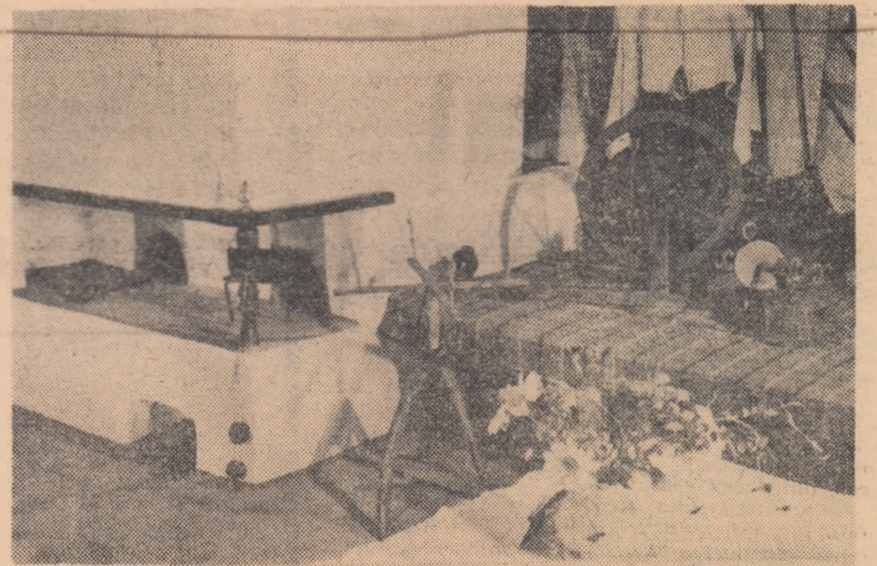
Bojdeuca din Țicău ar putea purta aceste cuvinte scrijelate pe perețele de vălătuci sau zugrăvite cu pensula în varul alb.

Din centrul Ieșilor și pînă aici drumul ți se pare azi scurt și plăcut. Drumul spre Dealul Ciricului urcă pe o stradă în pantă, mărginită de case de mahala cu grădini. Abia ai părăsit curtea bisericii Golia, unde iarăși a locuit Creangă, în tinerețile lui și, abătîndu-te pe la „Borta Rece” „cinstita crișmă” unde povestitorul bea vin vechi din oală

păstrează mai multe din obiectele care au aparținut marelui scriitor. Sint pe masă uneltele lui de scris. Dar tulburătoare este casa în întregul ei, încăperile acestea scunde, unde a trăit, a muncit și a suferit acest geniu al satului românesc. Pe aceste lavițe, pe care nu îndrăznești să te așezi, a stat bădița Mihai, împărțîndu-și suferința și durerea cu marele humuleștean. Pe această masă scundă au răsturnat mămăliga, stînd amîndoi țărănește, pe scaunele joase și mîncînd cu linguri de lemn. Din cerdacul surpat, au privit amîndoi asfințitul luminii pe dealul Ciricului, ascultînd tîlăngile turmelor și așteptînd ivirea stelelor:

„Sara pe deal, buciumul sună cu jale...”

Stingerea Luceafărului l-a cutremurat de durere pe Creangă. Nu i-a supraviețuit mult, ci și-a purtat cu lacrimi agonia pînă la sfîrșitul aceluiași an 1889. Se vor împlini în acest decembrie 75 de ani de cînd

Interiorul casei memoriale Ion Creangă din Humulești

nouă împreună cu bădița Mihai, iată-te fără întîrziere la „palatul” din Țicău. Te-ai dus pe drumul amintirii și drumul acesta ți se pare scurt. Dar același drum era pe vremea lui bădița Ion, drumul noroaielor, drumul sărăciei și umilinței. Bojdeuca se afla, de fapt, afară din Iași, ultima casă atîrnată pe coasta unui deal șuvoit, hăt departe de hotarul de ieri al orașului. Ca să răzbească pînă aici, învățătorul Ion Creangă încălța toamna sau iarna ciubote grele și îmbrăca șubă groasă de șiac minăstiresc. Se înarma cu ciomag zdravăn de corn, o biță de minat vitele, ca să întîmpine fie lupii ce urlau ca în codru pe dealul Ciricului, fie haitele de cîini din mahalale. Așa intra în salonul elegant al boierilor de la Junimea, desfăcîndu-și traista cu „țărâni”. Se simțea aici strîmtoare, dar dincolo, în strîmtoarea de la bojdeucă, se simțea în largul lui, ca și acasă la Humulești.

Vom găsi și aici, la bojdeuca-muzeu din Țicău, aceeași rînduială țărănească, la fel ca în casa părintească de pe Ozana. O tindă strîmă departe cele două odăițe-chilii. Același lavițe, aceleași scauieșe scunde, aceeași masă cu trei picioare, același captor cu horn, mormăind iarna ca un urs și înfruntînd gerul năpraznic. Aici, la bojdeucă, se

Ion, marele Ion, s-a retras în țărîna lîngă ai săi, cei mulți și umiliți asemenea lui.

Amarnică și tristă clipă... Iașul se îmbrăcase în zăpadă proaspătă, iar în văzduh prindeau a suna clopoței Anului Nou:

„Miine anul se-nnoiește,
Plugușorul se pornește...”

Copiii, elevii ai umilitului dascăl din Țicău, au urcat dealul să ducă marea veste, așa cum făcuseră în fiecare an. S-au așezat la fereastră, au pocnit din harapnice, au potrivit buhaiul, fluierul și toba. Dar au amuțit... Cel care-i aștepta, în fiecare an, cu fruntea în palme, ascultîndu-le urarea, nu mai era. Somnul lui nu mai putea fi deșteptat. Palmele se odihneau liniștite pe piept, ochii povestitorului erau pe veci închisi.

Humulești... Țicău... Un început și un capăt de drum. Un drum care se confundă cu destinul omului din mulțime, mărginit prin cele două case care îl rezumă, ca un simbol.

Vizitîndu-le, alături de mii de pelerini, îl simțim pe Creangă și mai legat de noi, parte sfîntă din ființa noastră spirituală.

PAUL ANGHEL

BIOSTIMULATORII FURAJERI

În ultimii ani, zootehnia a luat o mare dezvoltare într-o serie de țări mai avansate (U.R.S.S., S.U.A., Anglia, Franța, Italia etc.) acordându-se o atenție deosebită metodelor intensive de creștere și exploatare industrială a animalelor. Creșterea intensivă presupune însă folosirea unui complex de factori, care să ducă la valorificarea mai bună a hranei, la ridicarea producției și la scăderea prețului de cost al produselor animale.

În acest caz se pune întrebarea, care sînt factorii principali care intervin în procesul de creștere și care este eficacitatea folosirii lor? Răspunzînd menționăm, în primul rînd, pe aceia legați de rasa de animale, de condițiile de creștere (selecție, împerechere, întreținere) de mecanizarea proceselor mai grele de lucru (adăpare, mulgere, igienă) de pregătirea hranei etc.

Dacă ne referim la factorul hrană, se constată că aceasta este formată din nutrețuri combinate complete sau din suplimente proteico-vitamino-minerale, capabile să satisfacă necesitățile organismului animal în substanțe nutritive și în substanțe active stimulative a creșterii, denumite microfactori de nutriție sau biostimulatori furajeri. În componența acestor din urmă intră: vitaminele (A, D, E, B complex, B₁₂, K), microelementele (Fe, Cu, Mn, Z, Mg, Co), aminoacizi sintetici (lizină și metionină), antibiotice furajere (produse pe bază de clortetracilină și oxitetracilină), enzime, antioxidanți etc.

Din studiile făcute la Institutul de cercetări zootehnice, din R.P.R. cît și ale oamenilor de știință din alte țări, s-a constatat că fiecare din grupele de biostimulatori furajeri amintiți au asupra animalelor o acțiune specifică, limitativă, fie în principal asupra producției (vitaminele și antibioticele), fie asupra sănătății (vitaminele, enzimele și microele-

mente), asupra reducerii consumului de proteină animală (aminoacizii sintetici și vitamina B₁₂), etc. Pentru realizarea concomitentă a tuturor acțiunilor amintite, care contribuie la îmbunătățirea animalelor și ridicarea producției lor, este necesară asocierea substanțelor biostimulative după anumite rețete sub forma unor preparate denumite vami-uri sau supernuclee.

Un fapt care merită să fie cunoscut este acela că rețetele de substanțe biostimulative se întocmesc după anumite criterii dintre care menționăm structura nutrețului combinat în care se încorporează, specia și categoria de animale cărora li se administrează, nivelul producției și starea de sănătate a animalelor etc.

Astfel, dacă nutrețurile combinate au cantități sporite de nutrețuri proteice de origine animală, bogate în aminoacizi esențiali, suplimentele de vami-uri trebuie să nu conțină lizină și metionină. Dacă nutrețurile combinate conțin mai multă drojdie furajeră, se vor reduce din suplimentele de vami-uri vitaminele complexului B.

Dacă ne referim la speciile și categoriile de animale se constată că rumeătoarele (bovinele, ovinele, caprinele) suferă cel mai puțin de lipsa biostimulatorilor furajeri, datorită conformației speciale a tubului lor digestiv, în care se dezvoltă o bogată floră bacteriană, care contribuie la sinteza multor substanțe active cum sînt vitaminele, aminoacizii esențiali, antibioticele, etc. De aceea, la aceste animale, biostimulatorii furajeri se administrează numai la anumite categorii cum ar fi animalele tinere în perioada de alăptare sau animalele de mare producție (lapte, lînă). În schimb la porcine și păsări, biostimulatorii furajeri se folosesc pe scară largă, mai ales cînd este vorba de creșterea industrială. Însă și în cazul acestora, structura vami-urilor diferă în funcție de categoria de animale, cele mai solicitate fiind și de astă dată tineretul în primele luni de viață cînd și creșterea este mult mai intensă, precum și animalele cu producții ridicate la care organismul este solicitat zi de zi la cantități mari de substanțe hrănitoare.

Pentru păstrarea activității preparatelor de biostimulatori la un nivel mai ridicat pe o perioadă de timp mai îndelungată, se folosesc antioxidanți dintre care menționăm hidroxibutiltoluen, hidroxibutilanisol, acid acetic etc.

În țara noastră, folosirea biostimulatorilor furajeri a luat o mare extindere în ultimii ani, în combinatele avicole și în complexele industriale de îngrășare a porcilor.

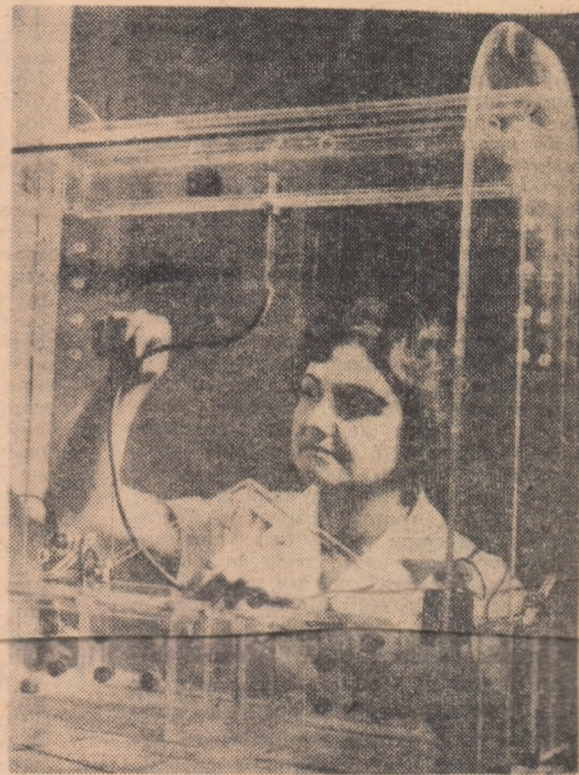
Fabricile de nutrețuri combinate de la Crevedia,

Ciulnița, Oltenița etc., prepară în mod curent, pentru gospodăriile de stat crescătoare de păsări și porci nutrețuri combinate a căror valoare biologică se îmbogățește prin introducerea diferitelor preparate de biostimulatori furajeri.

În urma experiențelor de folosire a diferiților biostimulatori furajeri (indigeni sau din import), de către Secția de alimentație și tehnologia nutrețurilor din I.C.Z., s-a constatat că aceștia contribuie la ridicarea sporului de greutate a tineretului aviar și porcine cu pînă la 25 la sută și la scurtarea perioadei de creștere și îngrășare cu circa 20 la sută, la porci și 33 la sută la păsări, ceea ce înseamnă din punct de vedere practic, că folosind același personal, utilaje și construcții se pot crește mai multe animale.

De asemenea, preparatele de substanțe active stimulative contribuie la o mai bună valorificare a hranei (cu 15 la sută), la economisirea proteinei animale (cu pînă la 50 la sută), la reducerea pierderilor prin mortalitate datorită bolilor de creștere și carențelor alimentare, la întărirea rezistenței organismului și obținerea unor animale sănătoase și bine dezvoltate.

Dr. EFTIMIE PALAMARU
șeful Secției de Alimentație
și Tehnologia Nutrețurilor din I.C.Z.

Institutul de biochimie al Academiei R.P.R. În laboratorul de metabolism vegetal

Ce să citim

M. OPREAN:
CULTURA
VIȘII DE VIE
PE NISIPURI

Rod al unei îndelungate experiențe a autorului, lucrarea, apărută în Editura științifică, răspunde celor mai diverse probleme ce se ridică în legătură cu cultura vișii de vie pe terenuri nisipoase.

Sînt descrise caracteristicile principalelor terenuri nisipoase din țara noastră, precum și lucrările premergătoare ce trebuie făcute culturii vișii de vie. Autorul indică, amănunțit, metodele de plantare a viilor pe nisipuri, în diferite regiuni, precum și cele folosite în dirijarea creșterii și rodirii vișii.

Cititorii află astfel un îndrumar sintetic în folosirea celor mai moderne cuceriri ale științei contempora-

ne, într-un domeniu important, cum este stabilizarea pămînturilor mișcătoare și punerea lor în valoare.

LUMEA ANIMALELOR

În Editura Științifică a apărut, de curînd, volumul „Lumea animalelor”, prelucrare după monumentală operă a lui Brehm „Viața animalelor”, operă cunoscută în lumea întreagă.

„Lumea animalelor” întrunește fondul științific, la nivelul cercetărilor actuale, cu forma atractivă, dată de Brehm. Însoțită de adnotări, lucrarea cuprinde și date privind fauna din țara noastră.

Lectura cărții, cursivă, accesibilă, este utilă tuturor cititorilor dornici să-și completeze cunoștințele despre lumea animalelor.

Medicul răspunde cititorilor

CĂDEREA ȘI ÎNCĂRUNȚIREA PĂRULUI

Aș dori să știu de ce cade sau încărunțește de timpuriu părul la unele persoane și dacă se pot evita aceste fenomene.

GHEORGHE FARCAȘ
comuna Geaca, raionul Gherla, regiunea Cluj

Răspunde dr. M. GHEORGHIU,

Căderea părului sau alopecia cum i se spune în termeni medicali poate surveni în mai multe cazuri dintre care amintim în primul rînd unele boli infecțioase cu stări febrile mari (39 grade — 40 grade) cum ar fi: pneumonie, febra tifoidă și altele. De asemenea, căderea difuză a părului poate fi pricinuită și de unele boli generale de tip endocrin (hipotirodism sau hipertirodism), de folosirea unor medicamente ca, de pildă, acetatul de thaliu, întrebuintat în tratamentul unor micoze ale pielii capului.

Există, de asemenea, o alopecie difuză — alopecie seboreică —

de natură endocrină și ereditară, care cuprinde de obicei templele și creștetul capului, ducînd la chelia așa-zisă de tip hipocratic.

Boala se tratează făcîndu-se zilnic masajele ale pielii capului și fricțiuni la rădăcina părului cu loțiuni excitante, pe bază de acid salicilic și resorcină. Loțiunile sînt prescrise de medicul specialist, de la caz la caz.

Cînd părul este gras (în alopecia seboreică) tratamentul are de scop îndepărtarea seboreii prin degresările asociate cu sulful, substanță care constituie o medicație specifică a acestor tulburări glandulare.

Medicația este revulsivă (revulsie = iritație locală a pielii) și acționează prin activarea circulației la nivelul rădăcinii părului, stimulînd astfel regenerarea.

Altă afecțiune supărătoare este caniția — adică albirea părului. Ea este fiziologică dacă apare la o vîrstă înaintată, dar este patologică dacă se ivește mai de timpuriu.

Poate fi ereditară sau poate in-

terveni în cadrul unor boli generale (boli nervoase, psihice, endocrine, Basedow) etc sau în unele afecțiuni localizate ale pielii: vitiligo, peladă etc.

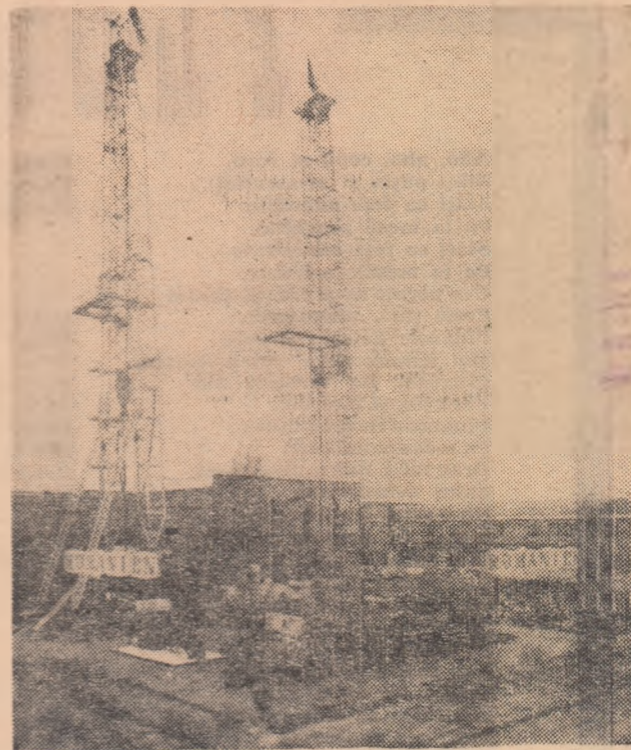
În astfel de situații, tratamentul este orientat către cauza principală (cauza generală). Paralel cu tratamentul general se folosesc și tratamente locale.

Astfel sînt folosite la prescripția medicului specialist și de la caz la caz: vitamina A, D₁, B₆, B₁₂, acid pantotemic, meteonină, razele ultraviolete etc.

Spălarea părului și în primul și în al doilea caz se face cu apă caldă și cu un săpun bun (fără sodă) la 8-10 zile. Părul trebuie pieptănat și periat ușor după fiecare aplicare de loțiuni. Părul regenerează sigur, acolo unde întreținerea lui este absolut igienică. Dacă intervine vreo îmbolnăvire a lui sau a pielii capului, regenerarea se obține printr-un tratament respectat. Vopsitul părului, permanente dese, distrug vitalitatea părului.

Vizitatorii târgului alimentar de la Londra au apreciat produsele românești

Aspect de la pavilionul R.P. Romine la Târgul Internațional de la Leipzig: instalații de foraj

Peste mări și țări

PRODUSE ROMINEȘTI LA TÎRGURILE INTERNAȚIONALE

Avem adesea prilejul să citim și să auzim despre târgurile internaționale, despre prezența țării noastre la aceste manifestări. La drept vorbind, târgurile internaționale nu sînt o creație a timpurilor moderne. Mijloacele de comunicație moderne s-au dat o mare dezvoltare, dar târgurile internaționale există din timpuri străvechi. Iată, de pildă, târgul de la Leipzig, care împlinește în primăvara anului viitor nu mai puțin de 500 de ani de existență, fiind unul din cele mai vechi din Europa. Tîrg se ținea și ea în negura timpurilor. Nu avem și astăzi în mijlocul Capitalei o stradă Lipsșani? Nume ce-și trage origina tocmai de la Lipsșca (Leipzig), și negustorii (lipsșani) ce-și aduceau mărfurile tocmai de acolo.

Numărul participării țării noastre la târgurile internaționale, a crescut de la an la an, pe măsura dezvoltării economiei noastre naționale. Produsele expuse s-au înmulțit și calitatea lor superioară s-a făcut cunoscută și prețuită în tot mai multe țări. Chiar după primul an de economie planificată, comerțul exterior al României a dispus de o serie de mărfuri pe care le putea expune și oferi la vânzare în cadrul acestor târguri. În anul 1950, țara noastră a participat la șase târguri internaționale. An de an această participare a devenit mai masivă și mai răspîndită. În 1960 Republica Populară Română participă la 19 târguri internaționale, ajungînd anul acesta la 35 de astfel de manifestări.

La unele din aceste târguri prezența noastră a devenit tradițională. Astfel, la Leipzig am fost prezenți anul acesta pentru a 24-a oară, la Viena, pentru a zecea oară, la Salonic (Grecia) și Izmir (Turcia) pentru a noua oară. Totodată, țara noastră caută să-și lărgescă prezența sa și în zone noi. Anul acesta, R. P. Română a fost prezentă pentru prima oară la târgurile din Helsinki (Finlanda), Toronto (Canada) și Alger.

Ce expunem și cum expunem la aceste târguri internaționale? Să luăm, de pildă, târgul de primăvară de la Leipzig, unde R. P. Română a expus pe o suprafață interioară de 600 m.p. și exterioară de 2000 m.p. Aici, am prezentat mai ales mașini și utilaje (200 de sortimente diferite) în special utilaje petroliere de foraj și extracție, mașini-unelte, compresoare și agregate frigorifice, mașini pentru industria textilă și de prelucrare a lemnului, utilaje pentru construcții și transport, tractoare și mașini agricole, locomotive și vagoane, rulmenți, anvelope, aparate de precizie și altele. Sîntem într-adevăr departe de vremurile cînd România nu era cunoscută în comerțul internațional decît ca exportatoare de grîne și țitei brut!

Demonstrate practic în fața miilor de vizitatori ai târgului, utilajele românești s-au impus atenției și interesului oamenilor de afaceri și specialiș-

tilor străini. Astfel, instalația de foraj tip 3DH-200 A a fost premiată cu Medalia de Aur a târgului, pentru tehnicitatea ei la un înalt nivel mondial. O deosebită impresie au făcut de asemenea: strungul Carusel de 1250 mm, freză universală, strungul SN-320, locomotiva Diesel-electrică de 2100 CP, tractorul U-650 și autocamionul „Carpați”.

La târgul din Salonic, aproape toate mașinile și utilajele românești expuse au fost cumpărate pe loc, fiind de acum cunoscute pentru calitatea lor. (R. S. Cehoslovacă) s-au încheiat tranzacții pentru livrarea unui important număr de mașini și utilaje printre care: 4500 remorci basculante, 251 transformatori de forță, 38 de rulouri compresoare, precum și numeroase excavatoare, strunguri, utilaje pentru prelucrarea lemnului.

Bunurile de consum și produsele

alimentare românești, în noile sortimente și în ambalajele lor atrăgătoare s-au bucurat în anul acesta de un mare succes la târgurile de specialitate de la Frankfurt-pe-Main și München (R. F. Germană) și Londra. Tranzacțiile încheiate cu comercianții occidentali la aceste târguri se ridică la mai multe milioane de dolari.

De mare căutare și prețuire se bucură la târgurile internaționale broderiile naționale, ceramica, împletiturile și covoarele românești. România a fost prezentă și la târguri specializate la Londra, Frankfurt și Belgrad. Librării și editurile de cărți străine au apreciat mult calitatea tipăriturilor noastre, mai ales lucrările științifice, albumele de artă și dicționarele.

Ca formă nouă de propagandă comercială în străinătate, experimentată de țara noastră în acest an, trebuie pomenit de expozițiile cu vânzare or-

ganizate în marile magazine străine. La Bruxelles (Belgia) la marele magazin „Au Bon Mardié” sub deviza: „Gust fin, gust românesc” și la Paris la magazinul „Louvre” sub deviza: „Bonjour, Bucarest!” s-au expus și vîndut cu un extraordinar succes produse alimentare și băuturi, produse de artizanat. Aceste expoziții erau întregite cu restaurante la care bucătarii romini preparau gustoasele noastre bucate iar tarafuri românești au cîntat frumoasele cîntece populare românești.

Experiența bogată a acestui an, succesele înregistrate, vor duce la o și mai puternică prezență a țării noastre la marile târguri internaționale, contribuind la dezvoltarea comerțului nostru internațional, la răspîndirea peste țări și mări a faimei, hărniciei și priceperii popoului nostru.

A. T. RĂZVAN

Faptele au cuvîntul...

● **CONTINUĂ LUPTA** țărănilor din Venezuela împotriva exploatării la care sînt supuși de către latifundiași și pentru înlăturarea reformei agrare. Această mișcare este sprijinită de federația țărănilor, condusă de Armando Gonzales, conducător al partidului „Acțiunea democratică”. Intrucît autoritățile au refuzat să satisfacă cererile privind efectuarea unei reforme agrare, țărăni au ocupat, recent, în statele Portuguesă și Barinas, pămînturile aparținînd unor mari latifundiași și companii străine.

● **ZIARUL „CUMHURIET”**, referindu-se la situația țărănilor din Turcia, scrie că repartitia pămîntului este inegală: 61 la sută din terenurile arabile sînt în posesia unei minorități de 16 la sută din populația rurală. 10 000 000 de țărani nu au nici o bucățică de pămînt: anual 180 000 de țărani își părăsesc casele plecînd la orașe, în căutare de lucru.

● **ÎN CADRUL** unei ședințe a organizației Partidului de guvernămînt revoluționar-instituțional din statul mexican Michoacan, a fost prezentat un raport în legătură cu situația economico-socială a populației din acest stat. După cum relatează presa mexicană, care a reprodus datele citate în raport, populația din statul Michoacan, în majoritate țărani săraci, trăiește în condiții deosebit de grele. Un procent de 45 la sută din populație nu mîncă piine, 30 la sută nu consumă carne, pește, lapte, ouă, 73 la sută nu poartă încălțăminte, 30 la sută nu au locuințe normale, iar 50 la sută suferă de pe urma lipsei de apă potabilă. În ceea ce privește numărul analfabeților, aceștia reprezintă jumătate din populația statului, iar în școlile existente se resimte o lipsă acută de cadre didactice.

● **AGENȚIA** Prensa Latina anunță că circa 2 000 de țărani au manifestat pe străzile orașului Joao Pessoa, capitala statului brazilian Paraiba, purtînd lozinci prin care cereau îmbunătățirea condițiilor de trai și lichidarea privilegiului feudal „Cambao” (o practică feudală prin care țărăni sînt obligați să lucreze o zi din zece fără remunerație pe pămînturile latifundiarilor).

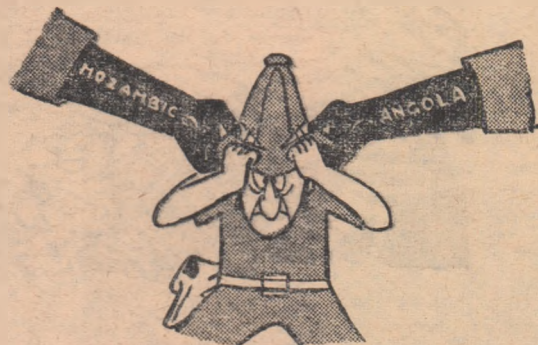
P. TĂTARU

Guvernul salazarist încearcă să bagatelizeze acțiunile forțelor de eliberare din coloniile portugheze.

(ZIARELE)

— Situația din teritoriile de peste mări...

„S-a mai echilibrat.

Desen de V. TIMOC

PLUGUSORUL

Aho, aho, copii și frați,
Stați puțin și m-ascultați,
Stați cu fețe-nveselite
Pe la mese pregătite,
Stați cu fețe-mbujorate
Pe la mesele-ncărcate
C-a pornit să-și treacă zborul
Peste țară, plugușorul,
Plugușor de spor și pace
Mai frumos de-o vreme-ncoace,
Plugușor de vremuri noi
Fără jug și fără boi,
Plugușor cu cai-putere
Pe măsura noii ere.
Drag mi-i, mare, că-i bogat
Satul colectivizat,
Nu e satul de-altădată
Înecat în praf și zloată,
Ci e satul primenit,
Cu lumină dăruit,
Cu lumină de la bec
Să mă uit pe unde trec
Să văd sutele de case
Noi, înalte și frumoase,
Școlile cu clase mari
Pentru-ai satului școlari,
Încărcate magazine
Ce te cheamă spre vitrine,
Și căminul cultural
Un lăcaș monumental.
Pocniți, fraților, din bice
Că pe-allocurea ai zice
C-am pornit-o la urât
Prin oraș, iar nu prin sat

Ia mai îndemnați flăcăi
Și sunați din zurgălăi!
Hăi, hăi!

Ascultați, voi gospodari
De belșuguri făurari,
Dați-vă lingă perdele
S-auziți vorbele mele,
Ieșiți colea în pridvoare
Să priviți peste ogoare,
Pe moșia voastră mare
Dintr-o zare-n altă zare.
Griul, tinerel fecior,
Crește-n brazdă de tractor,
Crește verde și frumos
În pământul negricios,
Nu-i pasă de ger și vînt
Că-i hrănit cu-ngrășămînt
Și-i tratat cu chimicale
Să-i fie culeușul moale
Să înalțe pai voinic
Cu boabe de soare-n spic,
Boabe grele, de lumină

Ia sunați din zurgălăi!
Hăi, hăi!

Chiușiți, flăcăi, mai tare
Că aflat-am noi izvoare
De belșug și bunăstare.
Lunca Dunării întinsă
Ca o mare necuprinsă
Am secat-o pînă-n zare
Și, băgînd în ea tractoare,
A crescut porumbul mare
De cîntam prin el, călare:
„Cucuruz cu frunza-n sus,
Sărut ochii cui te-a pus,
Cucuruz cu negre foi,
Sărut ochii amîndoi“.
Iar pe dealuri și ponoare
Pus-am vițe rodoitoare
Care toamna te îmbie
Cu-a lor roadă aurie
Și ne dau vinul virtos
De pune voinicul jos,
Vinul nostru românesc

Pentru care mă mîndresc
Că-n străini cum a plecat
S-a și-ntors... medaliat!

Înc-o dată, măi flăcăi!
Hăi, hăi!

Mai sunați din acioi
Cum e datina la noi
Să se-audă-n patru zări,
Peste țări și peste mări
Că în anii plini de soare,
Anii forței populare,
Din înțelepciunea lui
Dragului partidului,
Ne făcurăm, într-o țară
Fostă — „eminamente-agrară“
O frumoasă industrie
Despre care, azi, se știe
Că produce an de an
Mărfuri multe, peste plan

Cum toți am putut vedea
Privind „Expoziția“,
Și-n optzeci de țări din lume
Exportăm produse-anume
Purtînd etichetele:
„Fabricat în R.P.R.“
Păi cînd simt că mă mîndresc
Cu produsul românesc
Scos din mina ta și-a mea,
Parcă-mi vine a striga:
Unde-s „foștii“ de tilhari
Care ne vroiau „agrari“?
De-i vedeți, să le-arătați
Camioanele „Carpați“
Care de un timp aleargă
Pînă, hăt, în zarea largă,
Telegarul de metal
Nou tractor „Universal“
Ce de-o vreme îl zăresc

„Diesel“-ul ce, sprinten, zboară
Dintr-un colț, în colț de țară,
Sau mai arătați-le
Ce minuni sint sondele
Colea-n țară fabricate,
Peste graniți laudate,
Ca cea sondă, bunăoară,
Care astă primăvară
De la Leipzig, a adus
Un dar mindru de nespus
Pentru harnicul său faur:
O medalie de aur!

Îndemnați așa flăcăi!
Hăi, hăi!

Zboară veste, zboară,
Inimi înfloară,
Revărsînd din stradă
În orice ogradă
Tinără baladă:
Pe Dunărea lată
Și mult zbuclumată
Unde apa-n cale
Face rotoagoale,
Unde colți de piatră
Către vase latră,
Unde hăt, mai an
Bădica Traian
A durat un pod
Oștilor — norod.
În cel loc sub cer
Unde stau, străjer,
„Porțile de Fier“,
Mîini prietîne
Or să-ncetine
Valul inspumat,
Armăsar turbat
La ham ne-nvățat,

Ridicînd cu fală
O hidrocentrală
Puternică, mare,
Floare-ntre popoare
A cărei turbini
Ne vor da lumini
Strălucînd fierbinte
Pe vad înainte.

Scăpărați din bice, măi!
Hăi, hăi!

Dați-i zor, c-avem a spune
Încă multe lucruri bune
Despre visurile noastre,
Despre zborul printre astre
Despre tot ce-i frumusețe,
Bucurie, tinerețe.
Am pornit pe deal, pe vale,
La cămine... culturale
Și-am pornit cu-o urătură
Pe la case... de cultură,
Pe la toți aceia care
Iubesc arta amatoare,
Și mai zicem urătura
Celor ce iubesc cultura,
Celor ce din cărți învață
Să-nflorească noua viață
Să facă din munca lor
Rîu de bucurii și spor
Ca să fie orice casă
Mai bogată, mai frumoasă,
Să-avem trai îmbelșugat
Cum Partidul ne-a-nvățat.

Ia pocniți din bice măi!
Hăi, hăi!

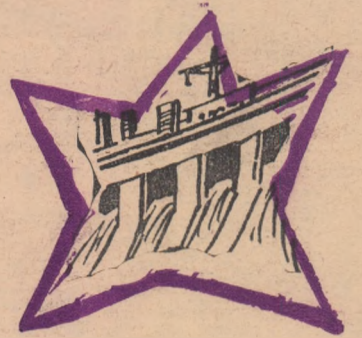
Fie tot mai tinerească
Jocul nostru românesc,
Cîntecele toate fie
Zbor înalt de ciocirle,
Prinde-s-ar viorile
Cu privighetoriile,
Sune-și naiul perlele
Ca prin codru mierlele,
Ridă-n soare iile
Ca vara cîmپییہ,
Și, cu aripi la picior,
Călușarii salte-n zbor
Cum, pe scene, am văzut
La concursul ce-a trecut,
Cum făcură, peste zare,
Solii artei populare

La Cairo-n '63
Cîștigînd cu drept teme
Locul cel dintîi în lume,
Și cîinstînd al țării nume.

Chiușiți ca ei, flăcăi!
Hăi, hăi!

Dar unii s-ar supăra
Dacă lor nu le-am „ura“
Însă-aceștia-s puștîntei
Și scăpăm ușor de ei!
Hai să-l scuturăm puțin
Pe-un director de cămin
Care, poți vedea din treacăt,
Are-n ușa ditai lacăt
De cinci kile, bată-l vina,
Cum apare prin „Albina“!
Altul n-are-așa ceva
Dar la el, cînd ai intra,
Ba nu-s lemne, ba nu-i foc,
Ba n-are burlan de loc
C-avusese un burlan
Dar s-a ars acum un an

Numai dînsul stă așa
Și nu-l „arde“ nimenea
(Că să vezi cum s-ar mișca!)

Ia urniți-l, măi flăcăi!
Hăi, hăi!

Dați din bice tot mai rar,
C-am găsit un „gospodar“
Care, orișice i-ai face,
Nu citește-un rînd și pace,
O broșură dacă-i dai,
El privește-n ea, nisnai,
Pe la cursuri dacă-l chemi
I se pare că-l blestemi,
Conferințe să asculte,
Pierzi cu dînsul ceasuri multe
Fiindcă știe doar tipicu:
„Ca pe vremea lui bunicu“.
Păi bunicu-tău muncea
După cum se pricepea
Făr' să prindă vreun „secret“
Că era analfabet,
Dar tu n-ai nici un motiv
Că lucrezi în colectiv
Și azi știe tot poporul:
Agrotehnica e sporul!

Deschideți-i ochii, măi!
Hăi, hăi!

Mai sint oameni pe la noi
Ce trag viața înapoi:
Egoistul, birocratul,
Pierde-vară, îngîmfatul,
Pică-pară-mălăiață,
Doftoroaia cea „isteață“,
Gură-proastă, Mină-lungă
Cel cu banii țării-n pungă,
Dar asemeni exemplare
Sint din ce în ce mai rare
Căci sămînța lor dispăre.
Viața noastră-i mătura
Că-și crească-n urmă lor
NOUL cel biruitor
Astăzi mugur, miune floare
La urechea celor care
L-au sădit și l-au udat
Și-l veghează ne-ncetat.

Chiușiți frumos, flăcăi!
Hăi, hăi!

De urât am mai ura,
Nu ne e c-om însera
Mai avem de colindat
Trei raioane, sat cu sat,
Și ne prinde-acum, acum,
Anul '65 pe drum.
De-aia vă urăm la toți,
La părinți, bunici, nepoți,
Ca în anul viitor
Să trăiți cu drag și spor,
Gîndul fie-vă frumos,
Trupul drept și sănătos,
Să vă ridă în fereastră
Floarea vieții, floarea noastră,
Să vă crească pe cărare
Șiruri de mărgăritare,
Cîntec să vă umple casa,
Plină să vă fie masa
Brațul tare, munca dragă,
Și mai mindră, țara-ntreagă!

Înainte, măi flăcăi!
Hăi, hăi!

Urător
STELIAN FILIP

Desene de NEAGU RĂDULESCU